

**Vlaamse
Regering**

Ministerieel besluit tot bescherming als monument van het domein Groenhof met Amerikaanse tulpenboom met geelgevekt blad in Sint-Niklaas (Belsele)

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2014;

Gelet op het ministerieel besluit van 27 februari 2014 tot vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen domein Groenhof met Amerikaanse tulpenboom met geelgevekt blad in Sint-Niklaas (Belsele);

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed en gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 3 juli 2014,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012:

Wegens de historische, de wetenschappelijke, de artistieke en de sociaal-culturele waarde als monument:

Domein Groenhof met Amerikaanse tulpenboom met geelgevekt blad, gelegen in
Sint-Niklaas (Belsele), Belseledorp 133
bekend ten kadaster:

Sint-Niklaas, 9de afdeling, sectie C, perceelnummers 491C, 492D, 492K, 493A, 496, 498D, 507E, 507F en 509T zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische, in casu cultuurhistorische, architectuurhistorische en tuinarchitectuurhistorische waarde:

Het herenhuis met bijgebouwen en omringende tuin is een schoolvoorbeeld van midden 19de-eeuwse burgerlijke architectuur.

Typologisch en stilistisch is het woonhuis, opgetrokken in een sobere neoclassicistische bouwstijl met kenmerkende dubbelhuisopstand en gepleisterde gevels representatief voor deze periode. In de sterk horizontaal gemarkeerde voorgevel met afgevlakte bossage, hardstenen lijsten en een aflijnend klassiek hoofdstel kreeg enkel de deurtravee extra aandacht door de hardstenen deuromlijstingen en het balusterbalkon.

De tuin in landschappelijke stijl met uitgegraven vijvers, slingerpaden, beplante heuvels, bomengroepen en doorkijken is een representatief voorbeeld van tuinaanleg uit de tweede helft van de 19de eeuw.

De Japanse tuin met exotische architectuurelementen zoals het theehuis, de poorten en bruggen en de rotspartijen in cementrustiek is een uitzonderlijk voorbeeld van tuinarchitectuur uit het Interbellum.

De Liriodendron tulipifera 'Mediopictum' vormt een historische eenheid met het herenhuis en bijhorende tuin. De tulpenboom maakt deel uit van de tuin horende bij een burgerlijk bouwkundig element. Exotische parkbomen met opvallende groei- en bladvormen worden aangeplant in tuinen in landschappelijke stijl.

Wetenschappelijke, in casu natuurwetenschappelijke waarde:

De Liriodendron tulipifera 'Mediopictum' is een bijzonder en een mooi exemplaar van een bonte tulpenboomcultivar- met gele vlekken midden in het blad. Het betreft een kampioenboom, de dikste gekende in zijn soort in België.

Artistieke, in casu esthetische waarde:

De Liriodendron tulipifera 'Mediopictum' is de hoogste, dikste en vermoedelijk oudste in de regio. De esthetische waarde wordt bepaald door de mooie representatieve groeivorm van de solitaire boom. De vrij uitgroeiende hoogstammige boom is een beeldbepalend onderdeel van een tuin-architecturaal concept. Deze cultivar met geelgevekt blad zorgt voor mooie kleurschakeringen. De afwisseling in bladkleur geeft een variatie in de zichtas die loopt vanuit het landhuis over de vijver. In de in landschappelijke stijl aangelegde tuin zorgen nog andere parkbomen voor verschillende kleurnuancen in de plantenmassieven.

Het verzorgde en authentiek bewaarde neoclassicistische landhuis met bijgebouwen, omheiningmuur en ijzeren hekken en de Japanse tuin met tuinornamenten in cementrustiek uitgevoerd door de firma Tondeleir uit Oude God bij Antwerpen in 1929 vormen een kwalitatief hoogstaand ensemble.

De exotische architectuurelementen zoals het theehuis met beglaasde deur en vensters voorzien van glas-in-loodramen met geschilderde takken en vogels in Japanse stijl, de typische Japanse 'torii', traditioneel in het rood geschilderd en voorzien van een gebogen afdak van halfronde pannen en de fontein in de vorm van een bronzen beeldje en een bronzen beeldengroep van beeldhouwer Robert Van de Velde uit Sint-Niklaas vormen waardevolle artistieke componenten in de tuin.

Het interieur van het landhuis in neoclassicistische stijl getuigt van een kwalitatieve uitvoering met kenmerkende stucplafonds met geprofileerd lijstwerk en ondersteunende consooltjes, centrale rozassen of panelen in geometrische vormen. De centrale hal met aansluitend trappenhuis vormt met zijn accentuerende pilasters en slingertrap met gebeeldhouwde trappaal met slangenkop een waardevol ensemble. De betegeling en randtegelfries met bloemmotief, het tegeltableau met landschap met sneeuwbergen en de schouw bezet met grèstegels met salamandermotieven in reliëf in de kelderkeuken zijn mooie voorbeelden van bouwkeramiek.

Sociaal-culturele waarde:

Het domein Groenhof is een goed bewaarde materiële getuige van de wooncultuur van de kapitaalkrachtige klasse vanaf het midden van de 19de eeuw. Het is tot op heden nog een beeldbepalend ensemble en herkenningspunt binnen de dorpskern van Belsele.

Het domein Groenhof is tevens een mooi voorbeeld van een buitenplaats in een meer stedelijk weefsel, en significant voor de stadsvlucht van de rijken.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009, 10 juni 2011 en 22 juni 2012 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010, 2 augustus 2011 en 27 juli 2012).

Brussel, **05 MAART 2015**

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS